PRZEGLĄD PRASY ZAGRANICZNEJ

CODZIENNY BIULETYN WYDZIAŁU PRASOWEGO

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Rok VI Warszawa, czwartek 23 lipca 1931 r. Nr. 166

ADRES REDAKCJI: Plac Marsz. Piłsudskiego 9, tel. M. S. Z., wewn. Nr. 53

SPRAWY POLSKIE

POLSKA A PAŃSTWA BAŁTYCKIE.

Liet. Aidas 21.VII, podaje, że „Jaunakas Zinas" umieścił artykuł swego korespondenta kowieńskiego J. Paleckisa o wrażeniach z podróży po Suwalszczyźnie. Mówiąc o linji administracyjnej, Paleckis podkreśla, że Litwini nie stawiają po swojej stronie żadnych napisów, gdyż — linji tej nie uznają za ostateczną. „To co jest po tamtej stronie — pisze Paleckis — nie jest Polską. W Oranach każde dziecko powie, że tam znajduje się okupowana Litwa".

Ten sam dziennik informuje, że łotewski „Jaunakas Zinas" umieścił obsz. art. wst., w którym nawiązując do udzielonego temu pismu wywiadu przez przedstawiciela ag. „Elta" na Łotwie Kemeżysa o gospodarczej sytuacji Litwy, podkreślił, że „Litwa, zawdzięczając wysiłkom swego rządu, zdołała zająć pierwsze miejsce pod względem hodowli trzody chlewnej i bydła."

Rytas 21.VII, informuje, że rząd litewski przyznał 225 ha lasu spadkobiercom ks. Ogińskiego jako odszkodowanie za zabrane na rzecz reformy rolnej posiadłości ziemskie.

Dzień Kowieński 20.VII, cytuje obszerny porządek dzienny obrad V-go zjazdu polskiej młodzieży akademickiej Litwy, mającego się odbyć w Kownie dn. 28 i 29 sierpnia r. b.

POLSKA A NIEMCY.

Prasa niemiecka z 21 i 22.VII, podaje wiadomość o licznych sprzedażach z licytacji gospodarstw rolnych na pograniczu niemiecko-polskiem i tłumaczy to przecięciem arteryj komunikacyjnych przez granicę polsko-niemiecką.

Berliner Tageblatt 22.VII, w koresp. z Warszawy p. t. „Polska ironja" pisze, że „Gazeta Polska" wytyka Bankowi Rzeszy jego politykę w stosunku do złotego, ponieważ nie zalicza on waluty polskiej do dewiz, stanowiących zabezpieczenie dla marki.

Dziennik zaznacza, że można przyznać „Gaz. Pol." prawo do zadowolenia z powodu stabilizacji złotego, która doszła do skutku z wielkiemi trudnościami, ale w Niemczech nie znajdzie ona zrozumienia dla swojej opinji o finansowem położeniu Niemiec.

ZAGADNIENIA OGÓLNE

KRYZYS NIEMIECKI I JEGO REPERKUSJE. KONFERENCJA LONDYŃSKA.

The Times 20.VII, uważa konferencję siedmiu mocarstw w Londynie za najpoważniejszą z rzędu tych, jakie się w tego rodzaju kwestjach zbierały od czasu wojny. Dziennik zwraca uwagę na znaczenie nadawane tej konferencji przez Amerykę, której reprezentant nie jest już „obserwatorem", lecz rzeczywistym pełnomocnikiem. Okoliczność zaś że w obradach bierze udział również amerykański kierownik polityki zgranicznej wskazuje na nierozłączność kwestyj politycznych od trudności finansowych, które stanowią przecież bezpośredni przedmiot rozmów. Autor wyraża zdziwienie, z powodu wyrażenia komunikatu paryskiego, że „konferencja londyńska zostanie ściśle ograniczona do zbadania finansowego i gospodarczego kryzysu w Niemczech", skoro właściwie chodzi o omówienie metod dla rozwiązania tego kryzysu.

Delegatom zebranym w Londynie przypadnie przedewszystkiem zadanie zdecydowania, jakie na-

tychmiastowe zarządzenia będą w stanie wybawić Niemcy od bezpośrednich trudności gospodarczych najbliższych tygodni.

Prasa angielska 21.VII, podaje obszerne streszczenie przemówienia powitalnego, jakie premjer angielski wygłosił przy otwarciu konferencji mocarstw w Londynie. Opierając się na poczuciu doniosłości chwili i na życzliwości atmosfery, jaką się dało wytworzyć w Londynie dla obrad, prasa wysuwa naogół optymistyczne horoskopy co do ogólnego wyniku tych obrad.

The Manchester Guardian 20.VII, wypowiada w art. p. t. „Problems for London" opinję, że francuskie żądanie ograniczenia dyskusji na konferencji londyńskiej jedynie do omówienia gospodarczej sytuacji Niemiec z wyłączeniem rozmów na tematy ogólniejsze, jak rozbrojenie lub długi wojenne, jest całkowicie racjonalne. Kryzys niemiecki sam w sobie jest dość poważnem i pilnem zagadnieniem i nie może czekać, aż rozstrzygnięte będą doniosłe niewątpliwie inne trudności polityczne i ekonomiczne, mimo, że bez ich wyjaśnienia zagraniczni kapitaliści nie będą mieli pewności co do ustablilizowania się sytuacji finansowej Niemiec.

Le Matin 22.VII, w art. J. Sauerweina twierdzi, że o ile Anglicy nie wysuną konkretnego jakiegoś projektu, to wywiąże się silne wzburzenie opinji publicznej tak francuskiej, jak angielskiej i nadejść musi moment, kiedy albo trzeba będzie przyjąć, lub też odrzucić projekt francuski i wziąć za to na siebie odpowiedzialność.

Nim się to jednak stanie, rząd brytyjski będzie chciał zrzucić tę odpowiedzialność na Francję i dlatego nawraca do kwestji krótkoterminowych kredytów, gdyż wie, że i wtedy Francja będzie musiała wymagać pewnych gwarancyj uspokojenia politycznego.

Francuscy delegaci muszą tedy mieć się na baczności, by uniknąć pułapki; winni oni zmusić swych przeciwników do jasnego wypowiedzenia się.

L'Echo de Paris 22.VII, w art. Pertinaxa twierdzi, że przemówienie Mac Donalda mógł śmiało podpisać niemiecki minister i stwierdza, że jasno zarysowała się sprzeczność poglądów angielskich i francuskich. Słowa Mac Donalda co do historycznej chwili konferencji należy sobie tłomaczyć w ten sposób, że kryzys niemiecki wstrząsnął City londyńskiem i że tak rząd, jak opinja publiczna chcą za wszelką cenę poprawić sytuację i uniknąć grożącego niebezpieczeństwa. Z tego wszystkiego wynika, że francusko-angielskim stosunkom grozi też kryzys w najbliższym czasie.

Izwiestja 17.VII, omawiając kryzys gospodarczy, piszą, iż twierdzenia prasy polskiej, że katastrofa niemiecka nie dotknie Polski, są niepoważne. Polski organizm gospodarczy przechodzi niemniejszy kryzys, niż niemiecki a Polska więcej niż inne kraje związana jest z Niemcami. Trjumf prasy polskiej jest przedwczesny. Pomoc dla Niemiec napotyka na wielkie trudności. Z jednej strony banki zagraniczne nie posiadają dostatecznych funduszów na kredyty dla Niemiec i zmuszone będą odwoływać się do tysięcy drobnych kapitalistów o subskrypcje pożyczki. Napotka to na trudności z powodu braku zaufania dla Niemiec. Banki angielskie i amerykańskie niechętne są sprawie pomocy dla Niemców, obawiając się zwiększenia aktywności gospodarczej Niemiec. Francja widzi w Niemczech największego konkurenta w walce o hegemonję nad Europą. Gwarancje polityczne, których żąda Francja od Niemiec bynajmniej nie umocnią ustroju opartego na traktacie wersalskim. Nowe pożyczki oznaczają nowe ciężary nałożone na masy, które nie są w satnie znieść obecnych ciężarów. Nawet gdyby w Londynie osiągnięto porozumienie, to podkreśli ono sprzeczności ustroju kapitalistycznego, zwiększy ciężary nakładane na masy a w konsekwencji pogłębi kryzys kapitalizmu.

FINLANDJA A Z. S. R. R.

Izwiestja 19.VII, komentując ułaskawienie gen. Valeniusa przypominają, iż afera b. prezydenta Stolberga, w którą był zamieszany gen. Valenius, miała na celu sprowokowanie konfliktu sowiecko - finlandzkiego. Finlandzcy faszyści nie mogli przecież trzymać w więzieniu gen. Valeniusa, który jest jednym z najwybitniejszych członków faszyzmu tylko dlatego, iż usiłował on zerwać stosunki finlandzko - sowieckie.

Zwolnienie Valeniusa wiąże się z urządzanemi ostatnio w Finlandji wojennemi demonstracjami przeciwko Sowietom.

SYTUACJA GOSPODARCZA W Z. S. R. R.

Vossische Ztg. 22.VII, w koresp. z Moskwy „Rosyjskie cuda pożyczkowe" omawia wewnętrzną pożyczkę sowiecką i podnosi, że prasa sowiecka na każdem miejscu podkreśla, iż tak się świetnie udała i że była zupełnie dobrowolna, podczas gdy pewne fakty rzucają na tę pożyczkę inne światło. Dzisiaj przedstawiają sfery rządowe sowieckie, że inicjatywa tej pożyczki wyszła od robotników, ale należy pamiętać, iż jeszcze nie wpłacili oni rat pożyczki zeszłorocznej, a już spadają na nich raty nowej pożyczki i oprócz tego wprowadza się nowe podatki w roku bieżącym, jak nadzwyczajny podatek na cele kulturalne i drugi takiż podatek budowlany. Dziennik podnosi, że nie można uważać za przypadek faktu, iż jeszcze kilka miesięcy przed ogłoszeniem pożyczki była ona wstawiona do budżetu tegorocznego. Inicjatywa jednej czy kilku fabryk mogła pochodzić z nakazu z góry, gdyż w stosunkach, jakie panują w Rosji, niezastosowanie się do tego rodzaju poleceń z góry pociągnęłoby przykre następstwa dla odnośnych osób lub dla komórek organizacji partyjnej. Cały prawie ciężar pokrywania pożyczek spada na ludność miejską. Np. pożyczkę zeszłoroczną pokryła ludność miejska w wysokości 780 miljonów rubli, a olbrzymia ludność wiejska tylko w wysokości 270 miljonów. Pożyczki więc są organizowane i ponieważ organizacja komunistyczna jest na wsi znacznie słabsza, nie mogła się tam udać „subskrypcja dobrowolna".

RÓŻNE.

Lietuvos Aidas 21.VII, w obsz. art. wst. ostro występuje przeciwko „koszlawieniu" mowy litewskiej w rozmaitych instytucjach litewskich, nie wyłączając uniwersytetu i szkół, atakuje pisarzy i dziennikarzy litewskich z powodu niedokładnej ich znajomości pisowni litewskiej i domaga się od rządu litewskiego przeprowadzenia konfiskaty dzieł, które znawcy jęz. litewskiego uznają za nieodpowiednie pod względem czystości języka.

Druk. „Kadra", Warszawa, Długa 50, tel. 786-30.

Drukowano na prawach rękopisu.